ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІ

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

БҰЙРЫҚ

«25» мамыр 2022 ж.

НҰР-СҰЛТАН қаласы

ПРИКАЗ

№ 377

город НУР-СУЛТАН

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӘДІЛЕТ МИНИСТРЛІГІ
НОРМАТИВТІК ҚҰҚЫҚТЫҚ АКТІ
20 22 ж. « 26 » мамыр
Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізіліміне № 28218 болып тіркелді

Орта білім беру ұйымдарындағы психологиялық қызметтің жұмыс істеу қағидаларын бекіту туралы

«Білім туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 46-25) тармақшасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Осы бұйрыққа қосымшаға сәйкес Орта білім беру ұйымдарындағы психологиялық қызметтің жұмыс істеу қағидалары бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігі Балалардың құқықтарын қорғау комитеті Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін;

2) осы бұйрық ресми жарияланғаннан кейін оны Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігінің интернет-ресурсында орналастыруды;

3) осы бұйрық мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде осы тармақтың 1), 2) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігінің Заң департаментіне ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Министрдің міндетін атқарушы **Ш. Каринова**

010093

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрінің
міндетін атқарушы
2022 жылғы «25» 08
№377 бұйрығына
қосымша

Орта білім беру ұйымдарындағы психологиялық қызметтің жұмыс істеу қағидалары

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Орта білім беру ұйымдарындағы психологиялық қызметтің жұмыс істеу қағидалары «Білім туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 46-25) тармақшасына сәйкес әзірленді және орта білім беру ұйымдарындағы психологиялық қызметтің (бұдан әрі - психологиялық қызмет) жұмыс істеу тәртібін айқындайды.

2. Психологиялық қызмет білім алушылар мен тәрбиеленушілердің оқу іс-әрекетінің білім беру уәждемесін, үлгерімін, шығармашылық өзін-өзі іске асыруын қалыптастыру, психологиялық жай-күйін тұрақтандыру, бейінді өзін-өзі айқындау және басқа да қолайлы жағдайлары бойынша орта білім беру ұйымының алқалы органы болып табылады.

Психологиялық қызметтің жұмысы білім беру қызметіндегі қиындықтарды анықтауға және диагностикалауға, консультация беруге, білім беру ортасы жағдайында психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу мен қолдау көрсетуге, білім алушылардың, тәрбиеленушілердің, педагогтердің, ата-аналардың немесе өзге де заңды өкілдердің психологиялық салауаттылығын сақтау және нығайтуға бағытталған.

3. Психологиялық қызметтің жұмысы:

1) бастауыш білім беру деңгейінде – әрбір білім алушының бейімделуі және шығармашылық қабілеттерін қалыптастыру кезінде танымдық және оқу уәждемесін, дербестігін және өзін-өзі реттеуді дамытуда қолдау көрсету;

2) негізгі орта білім беру деңгейінде - оқытудың жаңа жағдайларына бейімделу, білім алушылар мен тәрбиеленушілердің танымдық және оқу іс-әрекетін дамыту, жеке және құндылық-мағыналық өзін-өзі дамыту және өзін-өзі тану міндеттерін шешуде қолдау көрсету, танымдық процестерге тұрақтылықты қалыптастыру;

3) жалпы орта білім беру деңгейінде – білім алушы мен тәрбиеленушіге өзін-өзі анықтауға және жеке сәйкестілікке, бейінді бағдарлануға көмек көрсету, мақсат қою және дербес шешімдер қабылдау қабілетін дамытуға, орнықты дүниетанымды қалыптастыруға жәрдемдесу болып табылады.

Психологиялық қызметтің жұмысын орта білім беру ұйымдарының басшысы қамтамасыз етеді.

4. Психологиялық қызметтің құрылымы, мамандар құрамы, жылдық жоспары орта білім беру ұйымдарының типімен, түрімен және міндеттерімен айқындалады.

5. Орта білім беру ұйымдарындағы психологиялық қызметтің құрамына орта білім беру ұйымы басшысының (директордың) орынбасары, педагог–психолог (штаттық кестеге сәйкес), әлеуметтік педагог кіреді.

Психологиялық қызметтің құрамы орта білім беру ұйымы басшысының бұйрығымен реттеледі және бекітіледі.

Сынып жетекшілері, тәрбиешілер, кураторлар, пән мұғалімдері, медицина қызметкерлері білім алушылар мен тәрбиеленушілерді психологиялық-педагогикалық қолдау процесіне қатысады және лауазымдық міндеттеріне сәйкес ата-аналармен және өзге де заңды өкілдермен өзара іс-қимыл жасайды.

6. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді қамтамасыз ететін мамандардың лауазымдық міндеттері «Педагог лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі № 338 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 5750 болып тіркелген) сәйкес жүзеге асырылады.

2-тарау. Орта білім беру ұйымдарында психологиялық қызметтің жұмыс істеу тәртібі

7. Психологиялық қызметтің жұмыс істеу тәртібі:

1) бақылау, әңгімелесу, диагностика жүргізу, сондай-ақ білім алушылар мен тәрбиеленушілерден, ата-аналардан немесе өзге де заңды өкілдер мен педагогтерден (бұдан әрі - білім беру процесіне қатысушылар) келіп түскен ауызша немесе жазбаша өтініштер (сұрау салулар) таңдау арқылы білім алушылар мен тәрбиеленушілерді оқытудағы, дамыту мен тәрбиелеудегі қиындықтарды анықтау;

2) білім алушылар мен тәрбиеленушілерге жеке немесе топтық әлеуметтік және психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету;

3) білім алушылар және тәрбиеленушілермен, педагогтармен және ата-аналармен немесе өзге де заңды өкілдермен өзара іс-қимылдың интерактивті нысандарын қоса алғанда, психологиялық-педагогикалык сүйемелдеу жөніндегі іс-шараларды, педагогикалық кеңестер, семинарлар мен конференциялар ұйымдастыру және өткізу;

4) әлеуметтік және психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді қамтамасыз ететін педагогтер мен мамандардың пәнаралық өзара іс-қимылын жүзеге асыру;

5) білім алушылар мен тәрбиеленушілердің табысты әлеуметтенуі, кәсіби бағыттылығын, бейіндік оқу траекториясы мен жеке білім беру кеңістігін саналы таңдауына жағдай жасауды қамтиды.

8. Психологиялық қызметтің жұмысы:

1) кәсіптік әдепті сақтауды;

2) баланың жеке басына эмпатия және құрмет көрсетуді;

3) білім алушы мен тәрбиеленушінің жеке және жас ерекшеліктерін;

4) психологиялық және педагогикалық білімді интеграциялауды;

5) баланың құқықтары мен мүдделерін сақтай отырып, ақпараттың құпиялылығын;

6) білім алушылардың, тәрбиеленушілердің, ата-аналардың немесе өзге де заңды өкілдердің, педагогтердің денсаулығына, ар-намысы мен қадір-қасиетіне зиян келтіру мүмкіндігін болғызбауды;

7) білім алушылар мен тәрбиеленушілерді білім беру процесінде сүйемелдеудің ғылыми, кешенділігін, бірізділігін, кезеңділігін және үздіксіздігін ескере отырып жүзеге асырылады.

9. Педагог-психолог өз қызметін диагностикалық, консультациялық, дамытушылық (түзету), психологиялық-педагогикалық ағарту және ұйымдастыру-әдістемелік бағыттар бойынша жүзеге асырады:

1) диагностикалық бағыт оқытудың бүкіл кезеңі ішінде білім алушылар мен тәрбиеленушілердің жеке және топтық қызметін, психологиялық-педагогикалық зерделеуін, олардың жеке ерекшеліктері мен бейімділіктерін, оқыту және тәрбиелеу процесінде, өзін-өзі кәсіптік тұрғыдан айқындауда әлеуетті мүмкіндіктерін айқындауды, сондай-ақ оқытудағы, дамудағы, әлеуметтік бейімделудегі бұзушылықтардың себептері мен тетіктерін анықтауды көздейді.

2) консультациялық бағыт білім беру процесіне қатысушыларға көмек көрсету нысанында: олардың туындаған қиындықтардың табиғатын немесе себептерін түсінуінде, психологиялық проблемаларды талдау мен шешуде, жеке ерекшеліктерін айқындауда, жаңа әлеуметтік тәжірибені сапалы және белсенді түрде игеруге жәрдемдесуде; жаңа көзқарастарды қалыптастыруда және өз шешімдерін қабылдауда көмек көрсету; әртүрлі психологиялық мәселелерді шешуде; білім беру процесіне қатысушыларға тұлғааралық қатынастардағы, өзін-өзі тану мен өзін-өзі дамытудағы қиындықтарға байланысты проблемаларды шешуде жеке және топтық қызметті көздейді;

3) дамытушы (түзету) бағыт білім алушылармен және тәрбиеленушілермен жаңа білімге, дағдылар мен икемдерге қатысты уәждемені қалыптастыру, оларды игеру мүмкіндіктері, оқу және танымдық қызметте өзін-өзі көрсете алу мүмкіндіктері бойынша жеке жұмысты көздейді. Диагностика процесінде анықталған оқу қиындықтары мен баланың мінез-құлқындағы проблема; педагог-психологтың пән педагогтерімен, әлеуметтік және арнайы педагогтармен кешенді өзара іс-қимылы негізінде оқу материалын меңгерудегі қиындықтарды жеңу, ерекше білім беруді қажет ететін білім алушылар мен тәрбиеленушілердің психикалық және (немесе) физикалық жай-күйін түзету бойынша жұмысты ұйымдастыруды қамтиды ;

4) психологиялық-педагогикалық ағарту ісі білім алушылар мен тәрбиеленушілердің, педагогтердің жеке кәсіби өсуіне, өзін-өзі анықтауына жәрдемдесуді; білім алушылар мен тәрбиеленушілерді оқытудағы, тәрбиелеу мен дамытудағы қиындықтарды болдырмау мақсатында алдағы уақытты

алатын білімдерін одан әрі пайдалану үшін педагогтердің, ата-аналардың және өзге де заңды өкілдердің психологиялық-педагогикалық білімге деген қажеттілігін қалыптастыруды және ұмтылысын қолдауды көздейді (сынып сағаттары, семинарлар, ата-аналар жиналыстары, педагогикалық кеңестер, ата-аналар мен өзге де заңды өкілдер үшін интерактивті әдістер мен лекториялар өткізу);

5) ұйымдастыру-әдістемелік бағыт ұйымдастыру-әдістемелік және ғылыми-әдістемелік жұмыс жүргізуді көздейді: білім беру және дамыту ортасының жағдайына мониторинг жүргізу, әлеуметтік, психологиялық-педагогикалық қолдау нәтижелерін талдау және оны сүйемелдеу бойынша ұсынымдар әзірлеу, білім алушылар мен тәрбиеленушілерді сүйемелдеуде пәнаралық тәсілді әзірлеу; орта білім беру ұйымдарында психологиялық-педагогикалық, әлеуметтік сүйемелдеу бойынша отандық және шетелдік ғылым мен практиканың жетістіктерін зерделеу, семинар-практикумдарға, конференцияларға қатысу; білім алушылар мен тәрбиеленушілерді психологиялық-педагогикалық және әлеуметтік сүйемелдеу технологияларын меңгеру бойынша семинарлар, тренингтер мен консультациялар ұйымдастыру және өткізуді көздейді.

10. Білім алушылар мен тәрбиеленушілердің ерекше білім алу қажеттіліктерін бағалау «Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 4 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 26618 болып тіркелген) сәйкес жүзеге асырылады.

Ерекше білім беруді қажет ететін білім алушылар мен тәрбиеленушілерді психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу «Білім беру ұйымдарында психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 6 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 26513 болып тіркелген) сәйкес жүзеге асырылады.

11. Психологиялық қызметтің құрамына кіретін мамандардың қызметін ұйымдастыру үшін «Мектепке дейінгі, орта білім беру ұйымдарын, сондай-ақ арнайы білім беру ұйымдарын жабдықтармен және жиһазбен жарақтандыру нормаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 22 қаңтардағы № 70 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 13272 болып тіркелген) сәйкес жабдықтармен және жиһазбен жарақтандырылған кабинеттер беріледі.

12. Психологиялық қызметтің құрамына кіретін мамандар «Орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары педагогтарының жүргізуі үшін міндетті құжаттардың тізбесін және олардың нысандарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 6 сәуірдегі № 130 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 20317 болып тіркелген) сәйкес есепке алу құжаттамасын жүргізеді.

13. Білім алушылармен және тәрбиеленушілермен психологиялық диагностика, консультация беру және тренингтер (топтық, жеке) «Мектепке дейінгі ұйымдар, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары үшін білім беру қызметтерін көрсетудің үлгілік шартының, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары үшін кәсіптік практиканы өткізуге арналған үлгілік шарттың және дуальды оқыту туралы үлгілік шарттың нысандарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 28 қаңтардағы № 93 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 13227 болып тіркелген) 2-қосымшаға сәйкес ата-аналардың және өзге де заңды өкілдердің жазбаша келісімімен жүргізіледі .

14. Білім алушылар мен тәрбиеленушілер психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді жүзеге асыратын мамандарға жүгіну кезінде:

1) білім алушы немесе тәрбиеленуші өз қалауы бойынша сынып жетекшісіне, педагог-психологқа, әлеуметтік педагогке, пән мұғаліміне, орта білім беру ұйымының әкімшілігіне өзінің жеке жағдайына, мінез-құлқына, оқыту, тәрбиелеу және дамыту процесінде өзіне қатысты туындайтын қиындықтарға, сондай-ақ оның әлеуметтік немесе психологиялық салауаттылығы мен денсаулығына зиян келтіретін, оның құқықтары мен мүдделерінің бұзылу жағдайына қатысты мәселе бойынша жазбаша не ауызша жүгінеді;

2) білім алушының немесе тәрбиеленушінің өтінішін психологиялық қызмет мамандары тіркейді және қарайды;

3) педагог-психолог ата-аналармен немесе өзге де заңды өкілдерімен психологиялық-педагогикалық диагностика жүргізу, консультация беру және түзету бойынша білім алушы мен тәрбиеленушінің психологиялық саулығын қалпына келтіру үшін қажетті психологиялық көмек көрсету және жүргізу кестесін, форматын жазбаша келіседі;

4) жүргізілген диагностикалық жұмыстың қорытындысы бойынша педагог-психолог орын алған жағдайдың себебін анықтайды, психологиялық-педагогикалық қорытынды шығарады және ұсынымдар әзірлейді, психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу мамандарымен бірлесіп, орта білім беру ұйымдарының бірінші басшысы бекітетін жеке жұмыс жоспарын дайындайды.

5) жеке жоспардың ұсынымдары мен бағдарламаларын орындау белгіленген кестеге сәйкес жүзеге асырылады;

15. Ата-аналар немесе өзге де заңды өкілдер психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді қамтамасыз ететін мамандарға жүгіну кезде:

1) ата-ана немесе өзге де заңды өкіл білім алушының немесе тәрбиеленушінің психологиялық жай-күйі, оны оқыту, дамыту және тәрбиелеу процесіндегі мінез-құлқы мәселелері, бала-ата-ана қатынастарының проблемалары бойынша жазбаша немесе ауызша нысанда сынып жетекшісіне, педагог-психологқа, әлеуметтік педагогке, пән мұғаліміне, орта білім беру ұйымының әкімшілігіне өтініш жасайды;

2) ата-ана немесе баланың өзге де заңды өкілдерінің өтінішін психологиялық қызметтің мамандары тіркейді және қарайды;

3) психологиялық қызметтің мамандары сынып жетекшісімен бірлесіп жағдайды зерделейді, орта білім беру ұйымының басшысын хабардар етеді және психологиялық қызметтің негізгі жауапты маманын айқындайды;

4) алғашқы кездесуде педагог-психолог әңгімелесу жүргізеді, ата-ананы немесе өзге де заңды өкілді тыңдай отырып, білім алушының немесе тәрбиеленушінің жағдайы немесе мінез-құлқының пайда болу немесе өзгеру себептері туралы ұсынымды қалыптастырады, талап етілетін әлеуметтік, психологиялық-педагогикалық диагностиканың, консультация берудің, түзетудің, қолдаудың немесе сүйемелдеудің нысандары мен әдістерін айқындайды;

5) психологиялық қызметтің мамандары әлеуметтік немесе психологиялық-педагогикалық сүйемелдеудің жеке жоспарын жасайды, оны орта білім беру ұйымының бірінші басшысы бекітеді;

6) әлеуметтік және психологиялық-педагогикалық сүйемелдеудің жеке жоспары 2 данада жасалады, оны ата-анасы немесе өзге де заңды өкілі жазбаша түрде куәландырады, олардың біреуі ата-анасына немесе өзге де заңды өкіліне беріледі, екіншісі орта білім беру ұйымында қалады;

7) психологиялық жағдайында немесе мінез-құлқында, құқықтық, әлеуметтік немесе отбасылық-тұрмыстық проблемалар тәуекелі анықталған кезде білім алушы немесе тәрбиеленуші тиісті бейіндегі мамандарға (денсаулық сақтау, ішкі істер, халықты әлеуметтік қорғау органдары мен ұйымдары, кәмелетке толмағандардың істері және олардың құқықтарын қорғау жөніндегі комиссия) консультацияға жіберіледі.

16. Педагогтердің психологиялық қызметтерге жүгіну кезіндегі іс-қимыл тәртібі:

1) орта білім беру ұйымдарының педагогтері білім алушылар мен тәрбиеленушілердің эмоционалды-еріктік, мінез-құлық тәуекелдері мен оқуы мен дамуында қиындықтар, сондай-ақ кәсіби тұрғыда шаршау кезінде өзіндік проблемалар анықталған кезде психологиялық қызмет маманына жазбаша немесе ауызша жүгінеді;

2) педагогтің өтінішін психологиялық қызмет мамандары тіркейді және қарайды;

3) психологиялық қызметтің мамандары жағдайды зерделейді, орта білім беру ұйымының басшысын хабардар етеді және ол психологиялық қызметтің негізгі жауапты маманын айқындайды;

4) психологиялық қызметтің маманы әлеуметтік, психологиялық-педагогикалық қолдау көрсетудің нысандары мен әдістерін айқындайды.

17. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді қамтамасыз ететін мамандар білім алушылар мен тәрбиеленушілердің құқықтары мен мүдделерін ескере отырып, алынған деректердің құпиялылығын сақтайды.

18. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді қамтамасыз ететін педагогтер «Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының

15-бабының 10) тармақшасына сәйкес құқық қорғау органдарына және орта білім беру ұйымдарының басшылығына Қылмыстық не әкімшілік құқық бұзушылық белгілері бар қылмыстық әрекеттерді кәмелетке толмағандардың жасауы немесе оларға қатысты жасалу фактілері, оның ішінде білім беру ұйымдарындағы және (немесе) орта білім беру ұйымдарынан тыс кәсіптік қызметпен байланысты өздеріне белгілі болған әрекеттер (әрекетсіздіктер) туралы уақтылы жазбаша немесе ауызша хабарлайды.

ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІ

МИНИСТЕРСТВО
ПРОСВЕЩЕНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

БҰЙРЫҚ

«25» августа 2022 г.

НҰР-СҰЛТАН қаласы

ПРИКАЗ

№ 377

город НУР-СУЛТАН

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ӘДІЛЕТ МИНИСТРЛІГІ
Нормативтік құқықтық акті
20 22 ж. «26» августа
Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік
тіркеу тізіліміне № 29288
болып тіркелді

**Об утверждении
Правил деятельности
психологической службы
в организациях среднего
образования**

В соответствии с подпунктом 46-25) статьи 5 Закона Республики Казахстан «Об образовании» **ПРИКАЗЫВАЮ:**

1. Утвердить Правила деятельности психологической службы организации среднего образования согласно приложению к настоящему приказу.

2. Комитету по охране прав детей Министерства просвещения Республики Казахстан в установленном законодательством Республики Казахстан порядке обеспечить:

1) государственную регистрацию настоящего приказа в Министерстве юстиции Республики Казахстан;

2) размещение настоящего приказа на интернет-ресурсе Министерства просвещения Республики Казахстан после его официального опубликования;

3) в течение десяти рабочих дней после государственной регистрации настоящего приказа представление в Юридический департамент Министерства просвещения Республики Казахстан сведений об исполнении мероприятий, предусмотренных подпунктами 1), 2) настоящего пункта.

3. Контроль за исполнением настоящего приказа возложить на курирующего вице-министра просвещения Республики Казахстан.

4. Настоящий приказ вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования.

**Исполняющий
обязанности министра** **Ш. Каринова**

010094

Приложение к приказу
исполняющего обязанности
Министра просвещения
Республики Казахстан
от «25» 08 2022 года
№ 377

Правила деятельности психологической службы в организациях среднего образования

Глава 1. Общие положения

1. Настоящие Правила деятельности психологической службы в организациях среднего образования разработаны в соответствии с подпунктом 46-25) статьи 5 Закона Республики Казахстан «Об образовании» и определяют порядок деятельности психологической службы в организациях среднего образования (далее – психологическая служба).

2. Психологическая служба является коллегиальным органом организации среднего образования по формированию учебной мотивации, успеваемости, творческой самореализации, стабилизации психологического состояния, профильного самоопределения и других благоприятных условий учебной деятельности обучающихся и воспитанников.

Деятельность психологической службы направлена на выявление и диагностику трудностей в образовательной деятельности, консультирование, оказание психолого-педагогического сопровождения и поддержку в условиях образовательной среды, предусматривает сохранение и укрепление психологического благополучия у обучающихся, воспитанников, педагогов, родителей или иных законных представителей.

3. Деятельность психологической службы организуется:

1) на уровне начального образования – поддержка младшего школьника в развитии познавательной и учебной мотивации, самостоятельности и саморегуляции при адаптации и формировании творческих способностей каждого обучающегося;

2) на уровне основного среднего образования - адаптация к новым условиям обучения, развитие познавательной и учебной деятельности обучающихся и воспитанников, поддержка в решении задач личностного и ценностно-смыслового саморазвития и самосознания, формирование устойчивости к познавательным процессам;

3) на уровне общего среднего образования – оказание помощи обучающемуся и воспитаннику в самоопределении и личностной идентичности, профильной ориентации, содействие развитию способности целеполагания и принятия самостоятельных решений, формированию устойчивого мировоззрения.

Деятельность психологической службы обеспечивается руководителем организаций среднего образования.

4. Структура, состав специалистов, годовой план работы определяется типом, видом и задачами организаций среднего образования.

5. В состав психологической службы организации среднего образования входят заместитель руководителя (директора) организации среднего образования, педагог-психолог (в соответствии со штатным расписанием), социальный педагог.

Состав психологической службы регулируется и утверждается приказом руководителя организации среднего образования.

Классные руководители, воспитатели, кураторы, педагоги-предметники, медицинские работники участвуют в процессе психолого-педагогического сопровождения обучающихся и воспитанников и взаимодействуют с родителями и иными законными представителями в соответствии с должностными обязанностями.

6. Должностные обязанности специалистов, обеспечивающих психолого-педагогическое сопровождение, осуществляются в соответствии с приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 13 июля 2009 года № 338 «Об утверждении Типовых квалификационных характеристик должностей педагогов» (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов № 5750).

Глава 2. Порядок деятельности психологической службы в организациях среднего образования

7. Порядок деятельности психологической службы включает:

1) выявление трудностей в обучении, развитии и воспитании обучающихся и воспитанников, обеспечивается путем проведения наблюдения, бесед, диагностики, а также устных или письменных обращений (запросов) от обучающихся и воспитанников, родителей или иных законных представителей и педагогов;

2) оказание обучающимся и воспитанникам индивидуального или группового социального и психолого-педагогического сопровождения;

3) организация и проведение мероприятий по психолого-педагогическому сопровождению, включая интерактивные формы взаимодействия с обучающимися и воспитанниками, педагогами и родителями или иными законными представителями, педагогические советы, семинары и конференции;

4) обеспечение междисциплинарного взаимодействия педагогов и специалистов, оказывающих социальное и психолого-педагогическое сопровождение;

5) формирование условий для успешной социализации, осознанного выбора профессиональной направленности, профильной учебной траектории и

индивидуального образовательного пространства обучающихся и воспитанников.

8. Деятельность психологической службы осуществляется с учетом:

1) соблюдения профессиональной этики;

2) эмпатии и уважения к личности ребенка;

3) индивидуальных и возрастных особенностей обучающегося и воспитанника;

4) интеграции психологических и педагогических знаний;

5) конфиденциальности информации с соблюдением прав и интересов ребенка;

6) исключение возможности нанесения вреда здоровью, чести и достоинству обучающихся, воспитанников, родителей или иных законных представителей, педагогов;

7) научности, комплексности, последовательности, поэтапности и непрерывности сопровождения обучающихся и воспитанников в образовательном процессе.

9. Педагог-психолог осуществляет свою деятельность по следующим направлениям: диагностическое, консультативное, развивающее (коррекционное), психолого-педагогическое просвещение и организационно-методическое:

1) диагностическое направление предусматривает индивидуальную и групповую деятельность, психолого-педагогическое изучение обучающихся и воспитанников на протяжении всего периода обучения, определение их индивидуальных особенностей и склонностей, потенциальных возможностей в процессе обучения и воспитания, в профессиональном самоопределении, а также выявление причин и механизмов нарушений в обучении, развитии, социальной адаптации;

2) консультативное направление предусматривает индивидуальную и групповую деятельность, в форме оказания помощи участникам образовательного процесса: в осознании ими природы или причин возникающих затруднений, в анализе и решении психологических проблем, в актуализации личностных особенностей; содействие сознательному и активному присвоению нового социального опыта; помощь в формировании новых установок и принятии собственных решений; решение различного рода психологических проблем, связанных с трудностями в межличностных отношениях, самосознании и саморазвитии;

3) развивающее (коррекционное) направление предусматривает индивидуальную работу с обучающимися и воспитанниками по формированию мотивации к новым знаниям, навыкам и умениям, возможностям их приобретения, проявления в учебной и познавательной деятельности. Включает организацию работы с выявленными сложностями в обучении и проблемами поведения, выявляемые в процессе диагностики; в преодолении трудностей в усвоении учебного материала на основе комплексного взаимодействия педагога-психолога с педагогами-предметниками, социальным и

специальными педагогами, проведение коррекции психического и (или) физического состояния обучающихся и воспитанников с особыми образовательными потребностями;

4) психолого-педагогическое просвещение предусматривает содействие личностному профессиональному росту, самоопределению обучающихся и воспитанников, педагогов; содействие формированию потребности у педагогов, родителей и иных законных представителей в психолого-педагогических знаниях и желании использовать их для исключения затруднений в обучении, воспитании и развитии обучающихся и воспитанников (классные часы, семинары, родительские собрания, педагогические советы, интерактивные методы и лектории для педагогов и родителей и иных законных представителей);

5) организационно-методическое направление предусматривает проведение организационно-методической и научно-методической работы: мониторинг условий образовательной и развивающей среды, анализ результатов социального, психолого-педагогического сопровождения и разработка рекомендаций по его сопровождению, выработка междисциплинарного подхода в сопровождении обучающихся и воспитанников; изучение достижений отечественной и зарубежной науки и практики по психолого-педагогическому, социальному сопровождению в организациях среднего образования, семинарах-практикумах, конференциях; организация и проведение семинаров, тренингов и консультаций по овладению технологиями психолого-педагогического и социального сопровождения обучающихся и воспитанников.

10. Оценка особых образовательных потребностей, обучающихся и воспитанников осуществляется в соответствии с приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 12 января 2022 года № 4 «Об утверждении правил оценки особых образовательных потребностей» (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов под № 26618).

Психолого-педагогическое сопровождение обучающихся и воспитанников с особыми образовательными потребностями осуществляется в соответствии с приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 12 января 2022 года № 6 «Об утверждении правил психолого-педагогического сопровождения в организациях образования» (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов под № 26513).

11. Для организации деятельности специалистов, входящих в состав психологической службы, предоставляются кабинеты, оснащенные оборудованием и мебелью в соответствии с приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 22 января 2016 года №70 «Об утверждении норм оснащения оборудованием и мебелью организаций дошкольного, среднего образования, а также специальных организаций образования» (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов под № 13272).

12. Специалистами, входящими в состав психологической службы, осуществляется учетная документация в соответствии с приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 6 апреля 2020 года № 130 «Об утверждении перечня документов обязательных для ведения педагогами организаций среднего, технического и профессионального, после среднего образования и их формы» (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов под № 20317).

13. Психологическая диагностика, консультирование и тренинги (групповые, индивидуальные) с обучающимися и воспитанниками проводятся с письменного согласия родителей и иных законных представителей согласно приложению № 2 к приказу Министра образования и науки Республики Казахстан от 28 января 2016 года № 93 «Об утверждении форм типового договора оказания образовательных услуг для дошкольных организаций, организаций среднего, технического и профессионального, после среднего образования, типового договора на проведение профессиональной практики и типового договора о дуальном обучении для организаций технического и профессионального, после среднего образования» (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов под № 13227).

14. При обращении обучающихся и воспитанников к специалистам, обеспечивающим психолого-педагогическое сопровождение:

1) обучающийся или воспитанник по собственному желанию письменно либо устно обращается к классному руководителю, педагогу-психологу, социальному педагогу, педагогам-предметникам, в администрацию организации среднего образования по вопросам своего личного состояния, поведения, сложностей, возникающих в процессе его обучения, воспитания и развития, а также ситуаций, причиняющих вред его социальному или психологическому благополучию и здоровью, нарушению его прав и интересов;

2) обращение обучающегося или воспитанника регистрируется и рассматривается специалистами психологической службы;

3) педагог-психолог письменно согласовывает с родителями или иными законными представителями график, формат оказания и проведения психологической помощи, необходимые для восстановления психологического благополучия обучающегося и воспитанника по психолого-педагогической диагностике, консультированию и коррекции;

4) по итогам проведенной диагностической работы педагог-психолог определяет причину сложившейся ситуации, составляет психолого-педагогическое заключение и рекомендации, совместно со специалистами психолого-педагогического сопровождения разрабатывает план индивидуальной работы, который утверждается первым руководителем организаций среднего образования;

5) выполнение рекомендаций и программы индивидуального плана осуществляются согласно установленному графику.

15. Порядок действий при обращениях родителей или иных законных представителей к специалистам, обеспечивающим психолого-педагогическое сопровождение:

1) родитель или иной законный представитель в письменной или устной форме обращается по вопросу психологического состояния, поведения обучающегося или воспитанника в процессе его обучения, развития и воспитания, проблем детско-родительских отношений к классному руководителю, педагогу-психологу, социальному педагогу, педагогам-предметниками, в администрацию организации среднего образования;

2) обращение родителя или иного законного представителя регистрируется и рассматривается специалистами психологической службы;

3) специалисты психологической службы совместно с классным руководителем изучают ситуацию, и информирует руководителя организации среднего образования, который определяет основного ответственного специалиста психологической службы;

4) на первичной встрече специалисты психологической службы проводят беседу с родителем или иным законным представителем, формируют представление о причинах возникновения или изменения состояния, или поведения обучающегося или воспитанника, определяют формы и методы востребованной социальной, психолого-педагогической диагностики, консультирования, коррекции, поддержки или сопровождения;

5) специалистом психологической службы составляется индивидуальный план социального или психолого-педагогического сопровождения, который утверждается первым руководителем организаций среднего образования;

6) индивидуальный план социального и психолого-педагогического сопровождения составляется в 2-х экземплярах, письменно заверяется родителем или иным законным представителем, один экземпляр которого передается родителю или иному законному представителю, другой остается в организации среднего образования;

7) при выявлении рисков психологического состояния или поведения, правовых, социальных или семейно-бытовых проблем, обучающийся или воспитанник направляется на консультацию к специалистам соответствующего профиля (в органы и организации здравоохранения, внутренних дел, социальной защиты населения, комиссию по делам несовершеннолетних и защите их прав).

16. Порядок действий при обращениях педагогов в психологическую службу:

1) педагоги организаций среднего образования при обнаружении эмоционально-волевых, поведенческих рисков и трудностей в обучении и развитии у обучающихся и воспитанников, а также собственных проблем профессионального выгорания письменно или устно обращаются к специалисту психологической службы;

2) обращение педагога регистрируется и рассматривается специалистами психологической службы;

3) специалисты психологической службы изучают ситуацию, и информирует руководителя организации среднего образования, который определяет основного ответственного специалиста психологической службы;

4) специалист психологической службы определяет формы и методы оказания социального, психолого-педагогического сопровождения.

17. Специалисты, обеспечивающие психолого-педагогическое сопровождение, соблюдают конфиденциальность полученных данных с учетом прав и интересов обучающихся и воспитанников.

18. Педагоги, обеспечивающие психолого-педагогические сопровождение, в соответствии с подпунктом 10) статьи 15 Закона Республики Казахстан «О статусе педагога» своевременно письменно или устно сообщают правоохранительным органам и руководству организаций среднего образования о фактах совершения несовершеннолетними или в отношении них действий (бездействия), содержащих признаки уголовного либо административного правонарушения, в том числе ставших известными им в связи с профессиональной деятельностью в организациях образования и (или) вне организаций среднего образования.